

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

„Az ország minden fia tegye meg a kötelességét.“

(§) Az ellenzéki szövetkezetnek magyar Nelsonná vedlett politikai fővigéce, a kameleon-politikus Apponyi Albert gróf röpitette világgá a héten azt az ideálisan szép szálló igét, mely csak őszinte hazafi szájába illik, hogy tudniillik a nemzeti létünk fundamentumát aláaknázó reménytelen válság közepette tegye meg az ország minden fia a kötelességét. A »szent kötelesség« pedig, mely a nemes gróf szerint erre a félrevezetett nemzetre vár, az volna, hogy nyúljon a zsebébe a hazának minden hí fia és tegye le utolsó fillérért arra a »haza oltárának« nevezett szerencsétlen porondra, melyen a koalíció honhazafiai ülök az aktiv renitenciának kulturát és gazdasági gyarapodást pusztító orgiáit.

Másszóval: add oda jó magyarom a pénzdedet meg a véredet annak a dicső gárdának, mely másfélesztendeje egyebet sem tesz, mint hogy rombolja és pusztítja a szabadelvűpárt három évtizedes érája alatt fölvirágoztatott népboldogító alkotásokat, add oda az utolsó filléredet, amiért nemzetiszínű csalóka jelszavakkal kiverték a holdogulást hozó munka műhelyéből, mert ismét Apponyi deklamál neked, szakasztott azon a fuvolaszerű hangon, melylyel munkás szivedhez férközve, megméltelyezte nyugalmas haladásodat, a szabadelvűpárt égisze alatt — ha nem is rohamléptekkel — de fokozatosan fölvirágozásnak indult nemzeti irányú fejlődésedet.

Apponyi Albertnek ez a harci riadója — fájdalom — legkiáltóbb bizonyosága annak, amit már hetekkel ezelőtt megjósoltunk: hogy a koalíció békeakciója nem egyéb szemfényvesztő farizeuskodásnál, az országszerte fölcsendült békehangok pedig nem egyebek híu reménykedéseknél. Mert bonyodalom kell az ellenzéki szövetkezetnek, és nem tisztességes kibontakozás, mely fölvezethetné ennek a fanatizált országnak nemzetiszínű hályog földte szeméit és félé, hogy nem akadna ez országban annyi hullaszállító saroglya, melylyel méltó pompe funébre-t rendezhetne az öntudatra ébredt nemzeti lélek az ezidőszerint megvalósíthatatlan követeléseikkel erőszakoskodó és minden békétvertet gúzsba kötő koalíciós fő- és altiszti gárdának.

Ennek a tragikus végnek a kezdete vilant meg a kolíciós vezérek szemé előtt az egyre terjedő békevágy és békehírek hatása alatt és im kiadottt újból a jelszó: bekalandozni, tekiáltani ezt a havas országot a fenyegető abszolútizmus rémmeésével, lázba kergetni az ezernyi bájtolás, a gazdasági pangástól elgyötört nemzeti szervezetet — még ha belepusztul is az a folytonos izgalmakba — hozzáférközni a fanatizált tömegelekhez, hogy megejtven a félrevezetettek szívét, ut nyiljon a »mindenható« zsebhez, melynek vérrel szerzett tartalma képezi zenitjét az ellenzéki szövetkezet »ideális« honfi-álmainak.

Ilyen bölcsőben született a politikai hitvallását immár annyiszor sutba dobott grófnak miskolci harci riadója, melynek, hogy némi morális zománc adassék, takarójául kellett a nagy angol admirális lelkes szállóigéje: hogy az ország minden fia tegye meg a maga kötelességét.

Soha nagyobb szatira, soha lelkiismeretlenebb szofizma nem hangzott el politikai szónok ajkáról mint ezuttal, mikor — a kötelességteljesítés szent nevében — az állami jogrend fölfordatására, valóságos aktiv renitenciára biztattak föl egy nemzetet, s így immár nyilvánvalóan demonstráltak, hogy Apponyiék szerint a törvénytisztelet lábbaltiprásában, meg a személy- és vagyonbiztonság aláaknázásában kulminál a honfi kötelességtudás.

Szint vallott tehát végre a szövetkezett cég és ez a színvállás bizonyára eljut a nemzet szívéhez is, hogy elvégezze ott a maga purifikáló munkáját.

És ha majd a veszedelmes válságnak lezajlása után megérzi nemzetünk, mily pusztító munkát vitt végbe e hazában az ellenzéki szövetkezet fanatikus és céltalan agitációja, talán öntudatára ébred annak az egyedül üdvözítő igének, melyet a szabadelvűpárt mindenkoron hirdetett: hogy csakis a komoly és becsületes kulturmunka vezet el a nemzeti állam révébe.

TÁRCA.

???

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcája. —

Írta: Dr. Mukl.

Ezt a három kövér kérdőjelet azért pingáltam ide cím gyanánt, mert akiről énekelni akarok, annak a neve helyett inkább illik oda címnek ez a három kérdőjel. Az egyik kérdőjel az előnév, a második a vezetékneve, a harmadik a keresztnéve. Ő maga pedig a három névével egyetemben egy akkora kérdőjelet képvisel, amilyen nemcsak hogy az újságra nem férne rá, hanem az egész nyomdában nem található; pedig fölirtam érte az egész nyomdát, minden poros betűszekrényével együtt.

Ahán, már látom az önök arcát is hasonló kérdőjellé görbülni annak miatta, hogy oly soká beszéltek valakiről, akinek a nevét még nem mondtam meg; pedig az ember oly idegentül feszélyezve éri magát olyan ember társaságában, aki neki nincs bemutatva.

Nem mondom meg az igazi nevét, nehogy önök is megtaláljanak ismerkedni vele, úgy mint én, mert akkor önöket is úgy agyon fogja kérdezni, mint engem.

Irom ezért: mikorfalvi Mikori Miklósnak.

Az én Miklós barátomnak — már ameny nyire barátomnak nevezhetem őt — igen kedves jellemvonásai vannak és e mellett éppen semmi dolgai sincsenek, amit aztán ő úgy egyesít, hogy mint afele ráérő ember, a rá nem érő emberekkel érezteti az ő igen kedves jellemvonásait. Eme vonásoknak egyike az, hogy a meggörbülésig előzékeny, szives, jó szívű. Jószívűségében annyira megy, hogy min-

denkinek — akit ismer — az ügyeivel elbajlódik, azokat teljesen a magáévé teszi s olyan pontosan nyílvántartja, ahogy a kir. ügyész ur sem az ő rabjait.

És ezek az ő nyílvántartottjai csakugyan az ő rabjai is. Ahol éri, ott csipi el őket — pedig mindenhol éri — és olyankor, mivel a legalaposabban ismeri azok legtökösabb dolgait is, a kérdések ezereivel ostromolja a szerencsétlen nyakoncsipettet.

Az én szófukarsággal némileg hadilábon áll, sehogy sem békül meg azzal a pár lakonikus módra kicseppentett szóval; de azért nem szüntette be a kérdőjeleit s legalább is két kérdés kidukál: egyik a találkozásunkkor, a másik amikor elválnunk egymástól.

A semmiházi megszimatozta egyszer, hogy én szerelmes vagyok. Hogy kibe? — azt már nem is kérdezte; tudta ő, jobban mint én. Mikor legelsőbben találkoztunk e nagy fölfedezése után, egyszerűen a tárgyra tért:

— Ah jónapot, jónapot kedves barátom! Hát szeretik egymást? Igazán szeretik egymást? Brávó fiatal ember!

Egyszerre aztán a nagy hangból a pianissimóba csapott át, a fülemhez hajolt s a tenyeréből tölcserít formálva belesipitja:

— Mondja, mikor lesz az eljegyzés?

Én erre a messzetekintő kérdésre természetesen azt feleltem, hogy előbb a bal, aztán a jobb vállamat fölérőszakoltam a bal és a jobb fülemig s onnét ismét visszaeresztettem olyan mélyre, ameny nyire csak tudtam — azt fejezvé ki ez által volapükül, hogy: »Tudja a kánya!«

Hanem az én Mikori Miklós barátom mégis jól kérdezett: jegysek lettünk — — no nem Miklós barátommal, hanem azzal a szőkefejtű kis boszorkával, aki nekem szánta magát.

Persze, hogy ez sem maradhatott titokban Miklós barátom előtt.

— Ah, gratulálok! Nagyon szép, nagyon derék. Tehát jegysek? Mutassa a gyűrűjét! Hm, csakugyan!

Aztán hirtelen megint a fülemhez hajolt.

— Mondja csak: mikor lesz az esküvő?

Nagyot sóhajtottam s most már — a változottság kedvéért — előbb a jobb és csak azután a bal vállamat igyekeztem a fülemig húzni és onnét a hónam alá ejteni, mintha azt akartam volna vele mondani még a volapükünl is általánosabb világnyelven, hogy: »De már ezt még a kánya sem tudja!«

De bizony tudta, csak én nem tudtam. Mert egyszer — annyira gyorsan, hogy majdnem tudtomon kívül — férj és feleség lettünk.

— Ah! Fogadja legőszintébb szerencsekivánatomat! — Kialtja diadalmasan az én kérdőjelem a legközelebbi találkozásunkkor. — Mondja, mikor utaznak?

— Nem utazunk! — Felelém nyersen; mert ezt már bizonyosan tudtam, jobban mint az a bizonyos kánya.

A kérdőjel megrökönnyödve görbült dupla kérdőjellé s aztán bizonyos lenéző nehezletéssel csoszogott tova egy másik hasznavetetőbb áldozat után. Hanem azért nem haragudott meg végképen, s mikor ismét »volt szerencsénk« egymáshoz, nem állotta meg szó nélkül.

— Üdvözölöm fiatal férjem-uram! Hogy vannak, hogy vannak? Jól? No annak igazán örülök...

Most jön a »mondja csak:« — tudtam én azt előre.

— Mondja csak: mikor vett először észre valamit?... —

Politikai hírek.

Reménytelen helyzet. Most azután vége minden békehírek és vége minden békekilátásnak. Még a kombinációk is elhallgattak. A legteremkenyebb fantáziák is beszüntették a működésüket; még csak elképzelni sem lehet, hogyan fordulhatna hamarosan jóra a helyzet. Ahány hang hangzik és ahány szó megszólal, az mind arról beszél már csak: mit kell majd tennünk, ha itt lesz az abszolutizmus.

Hírek, nézeteltérések és viták már csak arról vannak, milyen úton és milyen módon jön a nagy felfordulás. Január huszonegyedikén előtt — így szól az egyik verzió — a koalícióhoz felülről még egy sürgős felszólítás érkezik a béke gyors nyélbeütésére. Ha a felszólítás eredménytelen marad, akkor vége a tárgyalásnak, vége a szép szónak és jön az öklöl. Január huszonegyedikén általában kedvelt dátuma a pesszimista jóslókat kedveik. Vannak, akik a várt változást úgy jósolják, hogy — Kristóffy lesz a miniszterelnök és Rudnay lesz a belügyminiszter.

Ezzel a verzióval persze nem érdemes sokat foglalkozni. Nem is a részletkérdések azok, amelyek ebben az egész dologban megdöbbenők. Megdöbbenők és rémületes az a nyugalom, amellyel egy keményülők katonai kormányzás bekövetkezéséről a magyar közvélemény előtt beszélnek azok, akiknek szavuk van: újságok, politikusok, vezetők. Megdöbbenők, hogy ezt az eshetőséget közömbösen vagy éppen elégtétellel tárgyalják és hogy amikor egy abszolút korszak készül esetleg szétmarni még meglévő értékeinket, nem mozdul meg egyetlen haragzó panasza, tiltakozása, parancsra mindenki, aki mozgani tud. Reménytelenül vár és hallgatózik a magyar közélet.

A várakozásba, mindössze egy politikai nyilatkozat szólott bele a héten: gróf Apponyi Albert mondott beszédet Miskolcon. Nem adhatok vizsgálatot — mondta a függetlenségi párt vezérszónoka — tudom, hogy az abszolutizmus le fogja vetni álarát. És hallgatóitól Nelson szavaival bucsuzott el: mindenki tegye meg a köteletségét.

Ez tehát: a teljes reménytelenség. Mindenki tegye meg a köteletségét. Talán meg is teszi mindenki. De eddig: megtette-e mindenki? Megtette-e köteletségét az az ellenzéki szövetkezet, mely orránál fogva vezeti a nemzetet?

Házfelosztás. A koalíciós lapokban közölték a héten azt a hírt, hogy a kormány tiszpapi respiriumot enged a koalíciónak a béketárgyalások megkezdésére. S ha a kezdeményezés a koalíció részéről ezen határidőn belül meg nem történne, akkor a felosztás legkésőbb a jövő hó közepéig egész határozatlan megtörténik, mert a parlament együttese felszólítja a kormányt a kereskedelmi szerződés megkötésénél. Ezzel a hírrel szemben kormánykörökben azt hangoztatják, hogy a házfelosztás semmiesetre sem fog március elseje előtt megtörténni s március elsején is csak abban az esetben oszlattnak föl a parlament, ha a koalíció részéről akkor sem mutatkoznék semmi hajlandóság a békülékenységre.

Ellenzéki nagyképüsködés. A Times, nyilván koalíciós forrásból azt az érdekesen mulatságos hírt hozza, hogy a koalíció vezetői arra biztatták a fővárosi bankokat, hogy csak fizessék ki az állam-papírokat szelvényeit, ők, t. i. a koalíció, ha majd kormányra jutnak, el fogják ismerni az államhitelek fenntartása érdekében teljesített fizetéseket. Érdekes

Egyszerűen ott hagytam az utcákon az én kérdőjelemet, amire ő fölvágta jobb szemére a monokliját, megfordult a bal sarkán s a jobb lába talpával a háta mögé kapart egyet, mint ahogy a jól nevelt kutya szokta, mikor a lerágott csontoktól bucsut vesz. Végtelen megvetés volt ez tőle, hanem jól esett nekem; legalább azt hittem, hogy jól fog esni, ha ezek után többé nem interviuol meg kérdéseivel.

Rosszul számítottam. Egy hét múlva megint megfogott.

— Jó reggelt, jó reggelt! Hogy érzi magát a kis menyecske? Haladunk — haladunk: ugye? Hát aztán — mondja: mikorra várják a kis világ-polgárt?

Ennek a tudását is ama sokat tudó kányára bízom.

Végre megjött az a kis Messiás is, aki hivatva volt engem a megkövesedett kérdésektől megszabadítani. Szentül hittem, hogy — no de most már nem lesz több — mondja csak.

Ő már tudta az örömet hozó eseményt. Repesve futott elém:

— Gratulálok, gratulálok! No ennek igazán örülök, különösen annak, hogy — fu!... Mondja csak...

(Tehát mégis?)

— Mondja csak: mikor lesz a keresztelés?

A gutautéshez álltam közel. Ez az ember az én boldogtalanságom; ha ez előbb-utóbb el nem

a dologban az, hogy a koalíció vezetői a bankokkal tárgyaltak az államhitelek fenntartása ügyében; mulatságos pedig, hogy garanciát vállaltak olyan milliókért, amelyeket a bankok pusztán az ő garanciájukra semmiképpen sem előlegeznének. Mert vagy tudja a kormány a maga pénztári készleteiből fizetni a szelvényeket, akkor nem kell a bankok előlege, vagy nem tudja s akkor szeretőnk tudni annak a banknak a nevét, amely a koalíció vezetőinek pusztá szavára, uralomrajtásuk reményében kockára merné tenni a maga millióit. Nem tudjuk, mi a tény a Times hírében, de azt hisszük, az egész nem egyéb egy koalíciós pénzügyi zseni nagyképüsködésénél.

Reflexiók

a bajai jótékony célú leányegylet népkonyhájáról.

Ugy télvíz idején, mikor a jégáradat szellő fuzalmától szinte megfagy a gondolat, nem hozakodunk elő új tervekkel, új ideákkal, inkább elmélünk a gondolatunk Baja város legjótékonyabb intézményének, a jótékony célú leányegylet áldásos tevékenységének a szemlélésébe és papírra vetjük azokat a reflexiókat, melyek fiatal úrlányaink nemesszívűsége belőlünk kivált.

Ákár istenitjük, mindenható erejének ismerjük el a kulturát, akár pedig úgy tekintjük, hogy minden rossz, az erkölcsi süllyedés, számtalan végzetes bűn előidézője, lehetetlen el nem ismernünk, hogy oly fényoldalai vannak, melyek legalább is bocsánatot követelnek a hibáért. Maga a morál, az erkölcsi érzület magánhordja a kulturális állapot bélyegét. Igaz, hogy ép a műveltség emelkedettebb pontjain legmegtételezettebb az egyéni erkölcs, mert a természetből eltérően, elveszti a biztos, szilárd talajt, de másrészt a kulturális emelkedés lépcsőfokain egy oly erkölcsi alapérzelem válik mind erősebbé és erősebbé, mely a társadalmi élet fenntartásának lehatalmasabb rugója. Ez az érzelem az *az emberszeretet, az altruizmus!*

A kulturális erkölcs nem a valóságos embert veszi alanyának. Hanem egy olyan lényhez méri tanait, aminőnek az embernek *lennie kellene*. Ez az ideális, de tán utópisztikus ember pedig ment minden önzéstől, szereti felebarátait érdek nélkül és értük bármely áldozatra kész. Ezen ideális ember felé visz tanainak ösztökölésével mindig bennünket a kultura. S míg a természetes állapotok közt élő embert a legdurvább önzés vezette minden lépésnél, minden tettében, a műveltség lépcsőfokain emelkedő ember mindig többet és többet tesz az altruizmus szolgálatában. Így szinte erkölcsi öntudattá erősödött meg bennünk az, hogy vágyainknak nem szabad beérniük *az én* törekvéseinek szűk korlátaival, világunknak

pusztul, úgy én pusztulok el! — zúgolódtam magamban a sors ellen. Hanem hiszen jer még egyszer elem! Végét vetem én ennek a sok kérdőjelnek!!

Végét vetette bizony annak maga a halál — meghalt a kicsike.

A fájdalom első perceiben sem tudtam elnyomni valami bosszualló jóleső érzést, mikor a katasztrófa napján találkoztam az én Mikori Miklósszal. Most már igazán nem lesz többé mit kérdeznie!!!

— Ah jó reggelt! Hogy van a kicsi?

— Sehogy! — Vágtam oda durván.

— ? ? ?

— Meghalt. — Nyögtem ki nagy nehezen a hióbbirt.

(Hát most már erre kérdez-e még valamit!)

— Ah-ah! Fogadja véghetetlen fájdalmában az én őszinte részvétet! —

Megtörve állott előttem és én bánatomban is kaján kárörvendéssel szemléltém igaz fájdalmát a fölött, hogy most már minden kérdésnek vége — vége!

Hirtelen fölkapta fejét a nagy lehangothságból, megragadja kezemet s búsan válni akar... aztán még egyszer visszaránt a kezemnél fogva... s alig nyöszörgöve kérdezi:

— Mondja csak: mikor iesz a temetés? —

Hogy engem a föld nem nyelt el azonnal, azt még mindig csodálom.

nem szabad lezárulnia az önző önérdék éhes óhajaival, hanem ki kell tekintenünk az emberiségre, segítenünk kell a szűkölködőn, támogatnunk kell a nyomorultat és enyhítenünk kell a szenvedő fájdalomát.

Természetes hajlamuk hozza magával, hogy *első sorban a nők* azok, kik az altruizmus szellemétől áthatva, az önzetlen jótékonytágot gyakorolják. A nők hivatása jobban érleli meg bennünk a szeretetet és ettől vezéreltetve, meghallják a szenvedők jajját, meglátnak a nyomorgók végtelen keservét és megérik az éhezők kétségbeesett fájdalmát. Mert az éhség, ez az elementáris szükséglet parancsszava mindennél erősebb, mindennél rettenetesebb. Hisz mindenkinek emberi mivolta követeli, hogy elegendő táplálék legyen, hogy ehető, tisztességes étellel tartsa fenn munkás szervezetét.

Nem tudom meghatottság nélkül nézni a jótékony leányaink által létesített népkonyhát. Hogy ugy mondjam, materiális érzékenyülés vesz rajtam erőt, midőn a temérdek éhez, ebédre váró fiú és leány betódul a népkonyha szűk ajtaján, hogy a társadalmi altruizmus jóvoltából ehessék, elkerülje azt a borzasztó testi szenvedést, mely nélkül fejnyegeti, az éhséget. Gyermek telepednek le a tiszta asztalok mellé, gyermekek egész serege kap jó ebédet, melyben tán a jótékony gondoskodása nélkül alig lehetne része. Fiúk és lányok egyaránt járnak ide naponként, hogy meleg, ehető étel jusson nekik. Hisz a mostoha tél nem nyújt szüleiknek kellő keresetet, még kenyérre is alig jut, talán koplalnának, elzűllenének, elvesznenének, ha mindentől meg nem menti őket a népkonyha. Serdülő gyermekek nyernek életet adó táplálékot a leányegylettől — az emberi szeretet, altruisztikus jótékonyosság nevében.

S amit kapnak, szeretettel nyújtják feléjük. Ez pedig kettős jótétemény a szerencsétlenekre nézve, kiknek arcáról elsimitja a táplálék az éhség kiáltó redőit és ajkukról letépi a szeretet, az életuntság, a kétségbeesés leverő jajsavát. Mi lenne ama gyermekek testéből étel nélkül és mi lenne a nyomorultak lelkéből szeretet nélkül? A kulturának ezen nagy áldása megmegtápnátlan lelküket, testüket a megsemmisüléstől, az anyagi segély életet, a szeretet, melylyel azt nyújtják, derültséget nyújt nekik és szeretetet járszt bennük.

Ha a társadalom e jótéteményben nem részesítené szerencsétleneit, — a szükség bizony erősebb, mint a törvények tisztelete — és kétségtelen, hogy oly bűnöket lennének kénytelenek elkövetni, mely nem is az ő bűnük. A társadalom bűne. Az éhség bűne. A jótékonyosság tehát öntudatlan önvédelem is és a *népkonyha megmenti a jövő bajai társadalmat a legrettenetesebb büntől*, attól, melyre az éhség, a nyomasztó szükség kényszeríti a vétkezőket.

Hála tehát a jótékony hölgyeknek. A megsegítettek és a társadalom halála illeti őket egyaránt. A munka, melyet végeznek nemesebb, erkölcsösebb, mint bármely isteni cselekedet, a lélek, mely erre őket sugálja, tisztább, szebb, mint a klasszikus herónák önfeláldozástól duzzadó lelke. Amit ők végeznek, az az egész város, tágabb körben az egész emberiség javát mozdítja elő; támogatni tehát őket ezen áldásos munkában oly köteleesség, melyet nem jog és törvény, de az emberszeretet, a társadalmi önérdék és az altruizmus ir elő!

—r.

HIREK.

40 éves bajai találkozók.

A bajai főgimnáziumnak negyven esztendővel ezelőtti értségi tett növényékei — ma már megannyi élte delén lévő férfú — egy emberöltőnyi életközdelem után, folyó évi június hó 3-án ismét visszatérnek Bajára, abba a városba, hol jövő életpályájuk alapkövét teremtették meg és ahonnan annyi biztató reményességgel indultak négy évtizednek előtte — küzdeni a létért, a szelrózsa minden irányába. Mint meglétt, nagyrészt tekintélyes állásban levő férfiak, előjönnek városunkba testvéri találkozóra, emlékezni az édes multra, ama veterán falak

között, hol még mint a bajai főgimnázium tanuló annyi fejlethetetlen emléket vittek vissza és ahonnan oly sok reménységet vittek magukkal az élet küzdő porondjára.

Illusztris gárda lett az egykori növendékekből. — Imre a névsor, azoké, akik életben vannak: Dömötör Pál kir. ítélő táblai bíró, Zombor, Erdélyi Gyula városi főjegyző, Baja. Dr. Kauter Dávid orvos, Merán, (Tirol.) Lederer Gusztáv kir. ít. táblai bíró, Kula, Lengyel Andor pénztári ellenőr, Baja. Dr. Loschitz Henrik ügyvéd, Bécs. Dr. Obláth Adolf orvos, Bonyhád, Paukovits Ottó nyug. kir. ít. táblai bíró, Óbecse, Schulhof Lipót a csillagásati intézet aligazgatója, Páris. Szakáll Adorján kir. közjegyző Orosháza. Szolner Antal honvédelmi miniszteri tanácsos, Budapest. Dr. Szolner Lajos ügyvéd, Budapest. Szűcs Ferenc városi tanácsnok, Baja. Tábor Péter pénzügyi titkár, Ungvár. Dr. Vajda Károly orvos, Bökönye (Somogy m.)

A szép találkozók örömeibe szomorú akkordok is vegyülnek. Az emlékezés azokra, kik másféle szendzselőre, cserbenhagyták társaikat, bizonyára — ha pillanatra is — bánatos reminiscencia lesz a találkozás. Mert sokan haltak meg immár az életerős gárdából, számszerint tizenhatan. Társaik szívében soha el nem múló neveiket itt közöljük: dr. Beck Adolf, Dotosevits Lívius, Falkner Rezső, Fögt Adolf, Jankovics János, dr. Heber Ignác, Krainik László, dr. Lévai Ignác, Markó Pál, Peplovsky László, Schönberger Károly, dr. Steiner Lajos, Szűcs Mihály, Tafner Simon, Gungl János, Puskás Alajos. Goldschmied Lipót és Sipos Gyula társaink életbenléte, vagy holléte kipuhatható nem volt. Ezzel a méla akkorddal végződik a hozzánk érkezett jelentés.

Az 1866. évben érettségivizsgálatot tett iskolatársak negyven éves találkozójának programja is meg van már állapítva. Ez a következő: A találkozás helye: Baja. Ideje: 1906. június hó 3. napja, vagyis Pünkösd vasárnapja. Az iskolatársak ezen a napon reggel 9 órakor a városi főjegyző hivatalában gyülekeznek, honnan testületileg vonulnak a róm. kath. plébánia templomban délelőtt 10 órakor tartandó hálaadó isteni tiszteletre. Isteni tisztelet után Köpesdy Sándor még életben lévő tanárunk vezetésével a tisztelegnek a főgimnázium jelenlegi igazgatójának. Déli 1 órakor társas ebéd a Nemzeti-szálloda-ban. Este 8 órakor társas vacsora a Casinóban. Júnus hó 5-én délelőtt 9 órakor requiem az elhunyt iskolatársak emlékére.

A találkozó rendezésének munkáját Erdélyi Gyula, Baja város főjegyzője vállalta magára.

— Egyházmegyénk új érsekeinek installációja. Dr. Várossy Gyula kalocsai és bécsei érsek f. hó 14-én tartotta székfoglalóját Kalocsán. Nagyobb fényben aligha volt még Kalocsa városa — írja tudósítónk — és osztatlan meleg őszinteséggel ünnepelték Várossy érseket. Előző este az egész város díszesen ki volt világítva, különösen a székesegyház és az előtte elterülő térség, melyet a város világitattott ki nyolc lámpával és közel kétezer izzólámpával. Este félhat órakor a kalocsai tűzoltó-egylet vonult föl bandájának hangjai mellett a kastély elé és ott a helybeli cigányzenekarral együtt szerenádot tartott. Várossy érsek este 6 és fél 7 óra között a várost kocsin megtekintette és mindenütt lelkes éljenzéssel üdvözölték. Vasárnap reggel fél 9 órakor gyülekezett az ünnepelő közönség a kastélyban és a székesegyházban pontban 9 órakor pedig megszólalt a templom nagyhangja, jelentvén az érsek érkezését. A templom főbejárataánál fogadta az érseket az összes papság, míg a templomban a kijelölt helyet foglalták el Pest-megye küldöttsége, Beniczky Lajos alispánnal az élén, Bács-megye, Szabadka, Zombor, *Baja*, Ujvidék és Zenta városok küldöttsége, a néppárti képviselők, a *bajai ipartestület*, a topolyai iskolatestvérek, a csanádi káptalan, a nagyváradi káptalan, a székesfehérvári káptalan, a *bajai főgimnázium*, a szabadka néköpzege, a moholi hitközség küldöttségei és még számosan. Az érsek az oltárhoz érven, az ének-kar Gouben Teudemját énekelte, ezután a királyi és pápai bullákat olvasták fel, majd pedig a káptalan üdvözölte az érseket. Az üdvözlő beszédet latin nyelven Schweitzer József kanonok-plébános tartotta. Az üdvözlő beszédre az érsek szintén latinul felelt, melynek végzetével a papság kézcsoakra járult az érsekhez. Azután az érsek miseruhába öltözött s Veni Sancte-t intonált. Az evangélium után az érsek a szószékre lépett és beszédét mondott. Beszéd után folytatta miséjét s mise után az összes jelenlevőket pápai áldásban részesítette. Ezek után az érsek kastélyába vonult és a vidéki küldöttségek követték, akiket megérkezésük után azonnal fogadott. Délután 2 órakor díszbezd volt a kastélyban, a két szemináriumban és a »Magyar-*király*«-szállóban. Az érsek az ebédnél tósztot mondott a papságra, a kalocsai főkáptalanra, a nagyváradi és csanádi káptalanokra, az egyházmegyei papságra, Pest és Bács-megyék, Zombor, Szabadka, Ujvidék, *Baja törvényhatóságaira*, Zenta városra, összes vendégeire és külön Kalocsa városára. Beszéde végén meghatottan bucsuzott el Székesfehérvártól s annak küldötteitől. Azután az érsekre emelték poharukat: a kalocsai főkáptalan nevében Schweitzer József kanonok, pápai prélat, Bács-megye nevében Latino-vits Pál főispán, Pest-megye nevében Beniczky alispán, Székesfehérvár nevében Szobovics kanonok és végül Schmausz Endre, Baja város nyugalmazott főispánja. *Baja város* közönségét az installáción dr. Hegedűs Aladár polgármesterrel az élén, *Meskö*

László városi tanácsos, *Vojúts* Dániel apátplébános, *Ertl* József, *Mikolts* Ignác és *Bajai Péter* törvényhatósági bizottsági tagok képviselték, a főgimnázium küldöttségét pedig *Werner* Adolf dr. főgimn. igazgató vezette.

— Baja —bátaszéki hid. Megirtuk a múlt héten, hogy a »Vállalkozók Lapja« közlése szerint, a kereskedelemügyi kormány legközelebb kiírja a pályázatot a baja—bátaszéki hid munkálataira. E hírünkhoz most megbízható helyről eredő információk alapján, még a következő részleteket fűzhetjük: A kereskedelemügyi miniszter a baja—bátaszéki vasúti áthidalás munkálataira a pályázatot legközelebb kiírja és ezzel a mi közgazdasági érdekeinket igen közelről és remélhetőleg a legelőnyösebben érintő dunai áthidalás ügye a megvalósulás stádiumába fog jutni. Ismeretes ugyanis, hogy a vasúti és más beruházásokról szóló 1904. évi XIV. törvénycikk felhatalmazta a kormányt, hogy a magyar kir. államvasutak Baja és Bátaszék állomásait egymással és a Duna áthidalásával összekötő vasúti vonalat és az ezzel kapcsolatos Dunahidat államköltséggel kiépítesse. Ugy ezen vasutvonalak, mint a Dunahidak az elsőrangú főpályák szabályai szerint rendezendők be. Az építési költségekre 8 millió korona engedélyeztetett. Az építési előmunkálatok és tervezetek még 1904-ben megtörténtek és elkészültek, ezzel kapcsolatosan még a múlt évben elkészültek a dombóvár—bátaszéki vasutnak elsőrangú vonallá való átalakítására vonatkozó tervezetek. A törvényen kívüli állapot késleltette idáig az építési munkálatok megkezdését. Ugy látszik azonban, hogy a kereskedelemügyi miniszter a beruházási törvényben megállapított felhatalmazásra és ezen kérdés sürgős és közhasznú volta rá való tekintettel az építkezések végrehajtásával nem akar tovább várni, hanem az építési munkálatokra legközelebb kiírja a pályázatot. Ezek szerint remélhető, hogy két évben be'ül meglesz a vasúti áthidalás. Lapzáratkor vesszük a következő felhívatalos tudósítást: *Vörös László kereskedelemügyi miniszter egy rögóta vajudó ügyet vitt megoldásra. A bajai áthidalás évtizedes nagy kérdés volt: az egész Alföldnek és a Dunántulnak összeköttetése egymással és a főneml vonalnak kihasználása. A miniszter kiírta a baja—bátaszéki Duna-híd munkálataira a pályázatot.*

— Magyar védőegyesület bajai fiókja. *Koller* Imre drné és *Somogyi* Emil drék akciójának eredménye, a magyar védőegyesület bajai fiókja, ma, vasárnap bent zászlót. Az alakulógyűlés alkalmából a következő lelkes hangú meghívót bocsájtották ki:

Van szerencsénk *Baja város hazafias polgárait f. hó 21-én d. u. 4 órára* a »*Bajai ipartestület*« nagytermében, a »*Magyar védőegyesület bajai fiókja*« megalakulása tárgyában tartandó gyűlésre meghívni.

Zászlóbontás lesz! A zászlóra írva van: Védjük meg a magyar ipart! Nagy mulasztást kell helyre hoznunk, de még nem késő. Ha egész társadalmunk magáévá teszi az eszmét és lelkes kitartással, céltudatos cselekvéssel támogat bennünket, akkor nemsokára meglesz a siker: Hazánk gazdasági megizmosodása!

Akor megvalósul a szép álom, Magyarország gazdasági függetlensége: »Az önálló vámtérület.« — Mig ezt elérjük, nagy munka áll előttünk, hazafias kötelesség tehát minden jó honpolgárnak, hogy e munkát megossza velünk. — Városról-városra, faluról-falura kell hangzani a szózatnak: Védjük a magyar ipart! Mert ha a magyar ipart védjük, akkor nem megy ki hazánk-ból éventenkint nyolcszáz millió forint külföldre! Ha pedig ezen óriási összegnek csak fele is benn marad, nincs munkahiány és a nemzet gazdag és független lesz!

Amig azonban a magyar ipar pártolása és föllendítése a nemzet egészének köztudatába átmegy, valósítsuk meg Deák Ferenc szavait: »A haza érdekében, a külföldi árakkal szemben minden ház a saját küszöbén vonja meg a vámsorompót.«

Bizunk a bajai hazafiságában és reméljük, hogy felhívásunk keblökben visszhangra talál!
Baja, 1906. január 16-án.

Hazafias üdvözléssel:
Somogyi Emil. *Dr. Koller* Imréné.

— Jubiláló apátplébános. Baja város köztisztelőiben álló apátplébánosa: bajasi *Vojúts* Dániel apát e hó 12-én ülte meg 10 éves fordulóját bajai plébánossá való beiktatásának. A népszerű pap kerülté ugyan az ünnepekre zajos megnyilatkozásait, barátai és tisztelői azonban mégis sereggestül keresték föl, hogy üdvözlőlők kapcsán íranta érzett szeretetüket kifejezzék.

— Felelős szerkesztőnk a V. H. O. Sz. igazgatóságában. A »Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége« dr. *Leiberger* Armint, a »Bajai Hirlap« felelős szerkesztőjét, a szövetség igazgatóságába póttagnak választotta meg.

— Casinói közgyűlés. A bajai Casinó múlt vasárnap tartotta rendes évi tisztújító közgyűlését, mely alkalommal a régi választmányt — *Badrogi* Gyula elnökkel az élén — újból, egyhangulag megválasztották, pusztán a leköszönt *Tury* Mátyas választmányi tag helyébe *Scherer* Sándor áll. képezdi igazgatót, az eddigi könyvtárost választották meg, a könyvtárnoki állást pedig *Bellosits* Bálint áll. képezdi tanárral töltötték be.

— Oltáregyesületi színi előadás. A *Bajai Oltáregyesület* 1906. évi január hó 28-án a »Bárányszálló« nagytermében, he'nyi jótékonycsohokra, élőkép-pekkel egybekötött színi előadást rendez. Műsor: 1. *Prolog*. Irta: Magyarász F. Szavalja: Veress Ilonka. 2. *Hit, Remény és Szeretet* Éőlkép. (Kollár Vilma, Scharpf Irén, Kolosváry Leona.) 3. *Angyalcsoport*. Éőlkép. (Boróczy Gizé, Wunderlich Mariska, Posta Rózsá; a téréplő: Klein Margit; kis angyalok: Reiser Böske, Vágó Ilonka, Boróczy Lenke, Dávid Matild) 4. *Szent Agnes*. Színmű 3 felvonásban. 5. *Szent Ágnes megdicsőülése*. Éőlkép. (Az összes szereplők.)

— Uj nőegyleti alapítvány. özv. *Weinberger* Albertné szegény árvák javára 200 koronás alapítványt tett a bajai izr. nőegyletnél abból az alkalomból, hogy fia, Weinberger Ödön bajai bankhivatalnok súlyos betegségből fölépült.

— Schmausz Endre volt bajai főispán kalandja. Nem épen kellemes kalandja akad a napokban Schmausz Endre nyugalmazott főispánnak, akit széles e Magyarországon kultur-főispán néven ismernek. Az az egy vizsgálathajja, hogy ezt a kellemetlenséget is a kulturáért való önzetlen lelkesedésének és munkálkodásának köszönheti. A kalandot tudósítónk így írja meg:

Schmausz Endre, mint nyugalmazott főispán, szülő-városba, Apatinba költözött. A munkéért élő ember azonban itt sem tudott pihenni. Szövetkezeteket alakított, s nagy buzgósággal megalakította az apatini Szabad Lyceum egyesületét is, melynek alapszabályait a belügyminiszter jóvá is hagyta.

Meg volt az öröm, s a kulturát terjesztő felolvasások kezdtüket is vették. Hogy, hogy nem, megtörtént azonban az, hogy a Szabad Lyceum felolvasásait Schmausz Endre nem jelentette be a főszozgabirónak, amit talán nem is kell bejelenteni esetről-esetre, mert hiszen az engedély bennfoglalatik már az alapszabályok jóváhagyásában, lévén a Szabad Lyceum felolvasásokat és előadásokat rendezendő kulturális egyesület.

Ezért aztán a sozlgabiró ur kihágás miatt eljárás indított Schmausz Endre ellen s a tárgyalásra szabályszerűen megidézte.

Megesett azonban az a véletlenség, hogy a pontosságáról ismert Schmausz Endre megfélekedezett a tárgyalás napjáról, amit azután a sozlgabiró a szelidlelű Schmausz Endre renitenskedésének tekintett.

Nosza, intézkedni kell most, gondolta a tekintélyt sértve érző főbíró. Elő ké esendő. Fel a szuronyt a puska, Schmausz Endrét elő kell vezetni. A két esendőnek engedelmeskednie kell. Beállítottak hát a főispánhoz, aki mosolygó szívellyességgel fogadta őket.

— Nos, esendő urak, mi járatan vannak, mivel sozlgálhatok.

A káplár előbb köhintett egyet s azután fesselegve bökte ki a szót.

— Hm, méltóságos uram, elő kell vezetnem. Egyet hátra lépve, trágra nyitott szemekkel nézett a főispán a esendőre:

— Engem? Elővezetni?

— Igen, méltóságos uram. Kihágás miatt eljárás van folyamathan méltóságod ellen. Ma van a tárgyalás, méltóságod nem jelent meg.

— És ezért kell nekem szuronyok között, végig menni az utcán?

Hanem aztán meggondolta a dolgot, szeliden mosolyogni kezdett, felvette a téli kabátját és szépen ment a esendőrk előt.

— Ennyit megér az, hogy Apatinban van magyar Szabad Lyceum.

— Esküvő. *Grüner* Irén úrleányt Szabadkáról, ma, vasárnap vezeti oltár elé *Pál* (Pollák) Zsigmond szabadkai bankhivatalnok Budapesten.

— Közgyűlés. A »Bajai Gyűléseketi Egyesület« rendkívüli közgyűlését f. hó 28-án, határozatképtelenség esetén — külön meghívó kibocsátása nélkül — február hó 4-én d. e. 11 órakor Baja város székházba 2-ik számú termében tartja meg. A közgyűlés egyedüli tárgya: A kölcsönügyletnek újból való letárgyalása.

— A bajai csendőrség jó fogása. Dicséretére válik a bajai csendőrségnek az a kitünő fogás, melyet múlt vasárnap vitt végbe egy hónapok óta körözött gyilkosnak kézrekerítésével. Molnár János jánoshalmi legény mintegy két hónappal ezelőtt megölt egy ottani gazdát és a legerélyesebb nyomozás sem volt képes eddig a gyilkos hollétét kipuhatolni. A gyilkos ezalatt Bajára került és itt özv. Tománovits Mátyasné vasutmenti vendéglőjében buzta meg magát, mint udvaros, míg végre a bajai csendőrknek vasárnap este váratlanul letartóztatta. Csendőrgyűnknek ezen ügyességét készséggel regisztráljuk, mint kitünő példáját annak a detektivszolgálatnak, melyet csendőreink nálunk betöltenek.

— Jótékonyág. *Weidinger* Dezső helybeli földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag, édesatyja halála alkalmából a városi szegények részére 200 koronát és az izraelita hitközség szegényei javára is 200 koronát adományozott, mely összegek immár kiosztásra is kerültek.

— Halálozás. *Spitzer* Herman helybeli magángzó f. hó 15-én, 75 éves korában elhunyt. Földi maradványait szerdán délután kíséerte a gyászoló rokonság és sok résztvevő közőnség az örök pihenés helyére.

— A kath. legényegylet mai szabadlyuceumi előadása. A bajai kath. legényegylet január 21-én, vasárnap délután 5 órakor szabadlyuceumi előadást tart a következő műsossal: 1. Aranyvirág. Éneklő Lovas Béla. 2. Az orr. (Monológ.) Előadja Váradi András. 3. Hamis tanu. Szaválja Wolf József. 4. A tuberkulózis. Főolvasza dr. Telegdi Nándor m. k. honvéd főorvos. 5. Rab. Szaválja Tinusz Károly. 6. Fürdő vendég. (Monológ.) Előadja László Károly. Az érdeklődő közönséget ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— Hirdetési oszlopok Baján. Életrelvő terv felszik legközelebbi megvalósítás céljából a városi tanács előtt. Rothschild Zsigmond helybeli kereskedő elaborátumot dolgozott ki, mely a bajai hirdetésgyűjtemény rendezését célozza. Rothschild — nagyvárosi mintára — Baja város terein hirdetési oszlopokat, forgalmasabb középületeink falain pedig hirdetési táblákat akar elhelyezni, melyeken alkalom nyílik hirdetőinknek plakátjaikat fix, mérsékelt ártért hosszabb időn át épségben megtartani. Ajánljuk a tervet az illetékes forum megfontolására és kívánatosnak tartjuk a hirdetési oszlopok mielőbbi fölállítását.

— Modern tápítal. Idegesség, álmatlanság, vérszegénység, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules sört használják utjabban, mert e kítőnő malata tápsör-különlegesség hatásos hízlató is; gyengélkedőknél, lábbadozóknál kiváló erősítő és amellett nagyszerű asztali ital, mint azt elsőrendű tanárook és orvosok is igazolják. Kapható minden jobb fűszerüzletben. Nagyban: Herkules-sörfőzde, Budapest, VII., Bethlen-tér 3., honnan árjegyzéket ingyen és bérmentve, 5 kg. próbaküldeményt pedig (6 üveg) postán utánvétellel küldenek. Főraktár Baján: Deutsch M. Máttyás cégnél.

Uj! Világítás. Uj!

Minden házbán izzó fény, légszusz (gáz) világítás, csővezetékek nélkül, a legjobb és legolcsóbb világítása a jelenkorak. — Megtekinthető és kapható ECKERT FERENC rézműves, fűtő, légszusz és vízvezeték szerelőnél BAJÁN, Erzsébet királyné (Fő-utca) 51. szám, saját ház.

A Tisza.

Irtá: BIRÓ LAJOS.

Kádár lassan lopózott ki a fűzesből. Odalépett a kerítéshez. Várt, míg a kutyák észreveszik. A nagy csaholást akkor egy halk morgással elcsittította. A kutyák megismerték és hangtalanul állottak, amikor átmászt a kerítésen.

Az udvar csendes volt. Kádár lábujhegyen ment a ház felé és óvatosan rátette a kezét a kerti ajtó kilincsére. Az ajtó nyílott. Kádár mély lélekzettel vett és a sötétben tapogatózva haladt előre. Két szobán átmént és ott állott a felesége szobája előtt. A fűlét rászoritotta az ajtóra. Hangok hallott, bátor, bizalmas nyugodt beszélgetést. A kilincs tettem a kezét. Az ajtó csukva volt. Ekkor elborította agyát a vér, és ez megsüketítette és megvakította. Nem szólt. Nekivetette rettenetes vállát az ajtónak és egyetlen lökésére pattant a zár, törött a vas és repedt a fa. Rogogva, robbanva, kábítóan és érthetetlenül, — egyszerre ott volt a szobában.

Benn homályos lámpa égett. A homályban két rémült szempár reszketett, a szoba melyén két didergő ember bámult rá halálos félelemben. A felesége és a másik. Kádár odalépett hozzájuk. Lassan mozgott, szóvaltalán és hangtalanul. Odalépett hozzájuk és kinyújtotta két óriási öklét. A másik kettő várta, hogy szóljon, hogy mondjon valamit, hogy átkozódjék vagy káromkodjék legalább. Kádár egy szót sem szólt. Amint a kettő ott volt egymás mellett, a torkukat ragadta meg. Fehér torkukon összeszorult a keze. Hangtalansága olyan volt, mint egy óriási gépnél a nesztelen dolgozása. Az ökle összeszorult, hörgés, vonaglás, hadonászás csapkodott körülötte, ökle acélosan, dühödten, makacsul szorította a két torkot és azután csend lett. Még mindig a torkukat markolta esztelen, veszett dühvel és a két halotton még mindig tombolni akart a boszszuja. De a szobában csend volt és homály. Felemelte a kezét és rájuk nézett. Csendesesen, fehéren feküdtek egymás mellett.

Kádár leült. A düh lassanként lecsillapodott benne; a karja megrezzent még egyszer-kétszer, mintha ütni akarna. Azután megnyugodott. Leült. No! — mondta halkán.

Nézte a két halottat. Ez tiszta munka volt. Most mit kell tennie? A nagy számadással, amelyet elvégzett, végzett a multtal. Ez renndben van. Most mi legyen?

Az órájára nézett. Éjfél elmúlt. Még gondolkodott egy kicsit, azután felkelt. A két halottat felfogta, egy csomó ruhát szedett össze, pénzt szedett

ki a szekrényből, a szobát felforgatta egy kicsit és mindent, amit összeszedett a két holttesttel együtt, vitte kifelé.

— Milyen könnyűek — gondolta magában. Átgázolt velük az udvaron. A kutyák körülfigyelték. Egyet oldalba rugott: az eb vinnyogva kotródott el és a többiek is szétmentek az utjából. Átkapasczkodott a kerítésen és lement a fűzesbe. Lassan haladt előre, halkán és óvatosan. De nem félt. A fűzesen át végre kicsillámlott a csendes Tisza. Az agyagos pariton botorkálva ment le a csónakjához és nyugodtan a fenékre helyezte az egész súlyos terhet, amelyet cipelt. Beült a csónakba, kirántotta a cöveket, amellyel csónakját kikötötte, kezébe fogta az evezőt és lassan haladt lefelé. Nyugodtan kormányozott és a víz folyása vitte lefelé.

Egy jó óra hosszat haladt. Azután a parthoz evezett. A cöveket ismét leverte és kikötött. A pariton nagy kövek heverték. Négy súlyos, nagy kötőmötördort a csónakjába, azután dolgozni kezdett. A két holttestet összekötötte; a ruhával együtt, amit elhozott, a két hideg test egyetlen lomha, formátlan tömeggé vált. Köteleivel, zsineggel és drótokkal azután a köveket kötötte át. A kövek így rajta fügtek a két formátlan testen. Mikor készen volt, a víz közepére evezett. És itt a legmélyebb helyen, egyetlen lódtással az egész tömeget belevetette a vízbe. A víz nagyot csobbant, a csónak megbillent, inogva táncolt a vizen egy kicsit, a kövek azután lesüllyedtek a mélybe és a karikázó víz lassanként nyugodtan, fodrosan folyt ismét tovább.

Kádár ekkor megfordította csónakját, két óra hosszat evezett felfelé és mire hajnalodott, kikötött a tulsó szigeten, ahol vadászni szokott. A kutyája éberen szaladt elébe. A fűben lefeküdt aludni. Dél-tájban felkelt, délután vadászott és az éjszakát ismét a szigeten töltötte. Másnap hazaindult. A csónakját kikötötte és nyugodtan haladt felfelé. A háza kapujában a cselédei várták.

— Mit akartok? — kérdezte.

A cselédek gyáván bujtak össze. A kocsis előlépett:

— Nagyságos ur, — jelentette remegve, de katonásan, a nagyságos asszony elment.

— Elment? Hová?

— Nem tudjuk.

— Kivel?

— A gyakornok ural.

Kádár az illendőség kedvért pofonvágtatja a kocsisat, azután bement a házba. Megállapította, hogy a felesége tegnapelőtt éjjel megszökött tőle, a szökést bejelentette mindenütt, ahol kellett és azután szétkergette az egész háznepet, amely örült, hogy ilyen olcsón szabadult meg. Kádár azután a dolgai után látott és észlelte sem jutott nyugtalanlkódni azért, ami történt.

Őt évig élt nyugodtan és békésen és ha a feleségéről volt szó, csodálkozva rázta a fejét:

— Hová tudtak úgy elszökni?

Néha felmutatott a Tisza eredete felé.

— Hacsak Lengyelországba nem mentek...

Az ötödik évben vadászatra hívták meg. Pikáns, izgató, tavaszi vadászatra Szolnokba. Elment. — Ne gyéni leszünk — mondotta a házigazdája. Hajnalban csónakon kimegyünk a Görbeszigetre.

Hajnalban elindultak a megáradt Tiszán. Jó vadászat volt. Dél-tájban vissza akartak indulni. Nem találták a csónakjukat. A házigazda káromkodott: — Nézzétek, — mondta — reggel óta mekkorát áradt a víz. Elvitte a csónakunkat.

Elvitte bizony. A társaság mulatott a kalandon.

— Hát itt maradunk egy kicsit, — mondta az egyik. Majd csak értünk jönnek.

Letelepettek. Ennivalójuk volt és italt is hoztak magukkal. De eltelt a délután és senki sem jött értük. A Tisza egyre áradt és tarajos hullámokat vetett.

— Nem szokta elárasztani a szigetet? — kérdezte egyikük.

— Nem. Soha, — mondta a gazda. A dombot sohasem éri el.

Az éjszakát újra ott töltötték. A víz dühösen nőtt és felfordult csónakokat, elszakított malmokat hozott magával.

— No, egy ideig itt kell maradnunk, mondta a gazda, Ezen a vizen senki sem jöhet értünk.

Ott maradtak. Tűzet raktak és a vadászalkalmjukat fogyasztották el. De az italuk elfogyott.

— Bor nincs — mondta a gazda, be kell érünk Tiszával.

Lement a vízhez meríteni. Sorba kínálta a

többiekkel. Ittak. Mikor Kádárhoz került a pohár, a nagy ember visszakarta a fejét. Gyilkos utálat fogta el. Sápadtan mondta:

— Ebből a vizből nem iszom.

Nevettek rajta:

— Majd iszol még. Más nincs.

Két nap telt el. A Tisza bömbölve haladt felfelé és a vadászok a dombra szorultak. Kádár nem ivott. Undorodva és rettege nézett a vízre. Fent, fent a szabolcsi partok között a legmélyebb fenéken összekötözve felszik két holttest. A víz tépi, mossa, marcangolja őket. Mindig egy kicsit, mindig egy foszlányt, mindig egy darabot. Az egész nagy áradás tele van velük, minden vízcséppben benne vannak és zugva jönnék lefelé...

Három éjszaka telt el. Kisütött a tavaszi nap és megtöltötte forró párákkal a dombot, amelyen meghuzódtak. Kádár lihegett ebben a gyilkos levegőben és fulladozott a szomjúságtól. Lefeküdt és felkelt; felugrott és dühödten járta körül szigetüket. A Tisza kérlehetetlenül dőlt neki a partnak.

— Igyál, — mondták neki a többiek.

Kádár kétségbeesve védekezett:

— Nem, nem!

Az ajulás környékezte. Meg fogok halni, — mondta — de inkább haljak meg. Azonban nem lehetett meghalni. A negyedik napon vizet hoztak neki és ő elepedve, félig ájultan, gyilkos szomjúsággal ivott.

Talpraállott. Szédülve tekintett körül az óriási vizen. A becstelén, a boszszuálló, a gyilkos vizen. A belsejét égette, tépte, marta a víz. Óriási teste betegesen reszketett. És megadva magát a Tiszának, lázasan, panaszosan aláztatosan és félig eszméletlenül dadogta el a többieknek:

Ezelőtt öt évvel a Tiszába temettem a feleségemet...

Nyilt t ér.*)

Kitünően megvéd a

**MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER**
Természetes égvényes
SAVANYUVIZ

sokféle infectious bájtot; a pusztá gránitsziklából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

IRODALOM.

A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár f. évi január 15-én kiadott második füzeté rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A »Főlapon« Budapesti Péter járási számvevő »A járási számvevői intézmény kritikája« címen nagyobasú tanulmányt írt, mely ezen új intézmény előnyeit és hibáit meglepő tárgylagosággal tünteti fel. Ugyanitt egy egész sereg közigazgatási szakszerű kérdésekben adnak nyílt válaszokat, melyek igen tanulságosak. A »Könyvtári részben« Doboss Gábor vágási körjegyző befejezi »A községi uttygi igazgatás« című kézikönyvét, mely az utadó ügyre vonatkozó összes elvi jelentőségű határozatok gyűjteményével van kiegészítve, ekként ez a kitünően megírt kézikönyv valóságos forrásmunkája lesz a községi utadóügyi közigazgatásnak. A »Döntvénytári részben« Constantin Pál nagytapolcsányi szolgabíró »Közigazgatási Repertorium« című gyűjteményes munkájának folytatása található. Ugyanitt a »Közigazgatási Döntvénytár«-ban igen fontos elvi kijelentések közöltenek a városokat megillető általános jogvedők, a nyomdátmerékek kötelepéldányainak beszolgáltatása, a törvénytelen gyermek pályaválasztása, a törvényesen elvált házafelek gyermekeinek tartása, mezőrendőri kihágások, valamint abban a kérdésben, hogy a marhalevelek kiállításá után szedhető díjak a jegyzőt, vagy a községi pénztárt illetik-e meg; végül a közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának illetékgyekben hozott elvi határozatai. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 korona, félre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra 1 korona. Legelőszérőbb az előfizetési díjakat a szerkesztő és kiadó: dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. A. II. e. 11. ajtó külden. Amíg a készlet tart, az első évfolyam is kapható. Mutatványszámokat az érdeklődőknek szívesen küldenek.

Ügyvédi iroda áthelyezése.

Dr. Hermann Adolf ügyvéd úr irodájának átvétele folytán

ÜGYVÉDI IRODÁMAT

a városi bérházból

Dr. HERMANN ADOLF úr házába (Türr István-utca 11. szám a.) helyeztem át.

Dr. LEMBERGER ÁRMIN
ügyvéd.

752/1905. vhtó. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1905. évi 17568. sz. végzése következtében dr. Fischhoff Zsigmond ügyvéd által képviselt Grauaug J. Lipót javára Mihályi Ernő és neje ellen 200 K. s jár. erejéig 1905. évi október hó 25-n foganatosított biztosítási végrehajtás útján felülfooglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butor és 1 zongora nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósa 1905. évi V. 1063/1. számú végzése folytán 200 kor. tőkekötvetelés, ennek 1905. évi július hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 65 kor. 80 fillérben bírónilag már megállapított költségek erejéig, Baján végrehajtást szenvedettek lakásán leendő esküvőre 1906. évi január hó 27-ik napjának délutáni 3-ik órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fogtak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1906. évi január hó 14-ik napján.

Horánszky László
kir. bír. végrehajtó.

Pályázat.

A bajai állami tanítóképző-intézetnél betöltendő **kertészi állás**, mellyel évi 800 korona fizetés, 100 korona személyi pótlék és megfelelő lakáspénz és évi 60 korona lakpénz pótlék élvezete van összekötve. A pályázótól megkívánatik, hogy gyümölcsfa nevelési és szőlőmivelési ismereteit kertészeti oklevéllel igazolja s hogy a magyar nyelvben teljesen jártas legyen.

Kötelessége 3 kat. hold területű gazdasági és diszkertét jókarban tartani, a folyó munkálatokat végezni és a tanítónövényekkel gyakorlati oktatásánál segédkezni.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz címzett 1. koronás bélyeggel ellátott és szabályozott okiratokkal felszerelt kérvények az intézet igazgatóságánál 1906. évi február hó 15-ig nyújtandók be.

Baja, 1906. évi január hó 18. án.

A bajai m. kir. áll. tanítóképző-intézet igazgatósága.

Szöllővessző!

A világhírű

Delaware

adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!!

A szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellentáll!!!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware vessző

eladás.

Czím:

Szigyártó és Jakáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: Felső-Segesd.

(Somogy megye.)

799/1906. kig. szám.

Pályázat.

Baja város közkórházánál üresedésbe jövő, évi 1000 korona fizetéssel, szabad lakással, élelemzettel, fűtéssel és világítással javadalmazott alorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Folyamodni öhajátok felhivatnak, hogy kellő minősítettségetek igazolói okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi február hó 15-ik napjáig nyujtsák be.

Megjegyztetik, hogy a kinevezés három évre szól és egy ízben ugyanannyi időtartamra megújtható.

A kinevezendő alorvos állását f. é. március hó 1-én tartozik elfoglalni.

Baja, 1906. évi január hó 15-én.

Polgármester helyett:

Erdélyi Gyula
főjegyző.

Törlesztéses kölcsönök

főbirtokokra.

A magas kamatláb dacára kieszközlők kölcsönöket földbirtokokra a régi olcsó kamatláb mellett.

A kölcsönök azonnal folyósítatnak készpénzben.

Felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankkegyesületi igazgató

SZEGEDEN.

352/1906. kig. sz.

Hirdetmény.

Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztár a gazdasági cselédek balesetei alkalmával a segélyek kiszolgáltatását az elmúlt években abból az okból kénytelen volt megtagadni, mert a munkaadó az illető gazdasági cseléd után az 1900. XVI. t.-c. 8 §-a alapján évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díjat kellő időben meg nem fizette.

A munkaadók egyrésze ugyanis, amint ezt az elutasító határozatok ellen beadott felebezésekből láthattuk, nincsen kellőleg tisztában e hozzájárulási díj jogi természetével, azt tisztán adónak tekintik, holott az inkább a gazdasági cselédek kötelező baleset biztosításának díjával tekintendő, amelyet ha a gazdák kellő időben be nem fizetnek, nemcsak hogy baleset esetén a pénztárból semminemű megtérítésre számot nem tarthatnak, hanem az 1902. XIV. t.-c. 24. §-a értelmében sérült cselédjüknök, illetőleg ezek jogutódainak ugyanolyan összegű segélyt tartoznak a sajátjukból megfizetni, mint aminő segélyről ezek a pénztárral szemben elestek.

Nehogy tehát a jövőben a munkaadók hasonló károsodásnak legyenek kitéve, figyelmeztetnek a munkaadók, hogy a szóban forgó hozzájárulási díj külön törvény által évenként előre fizetett rendelt olyan állandó járuléka, mely ha a közadók módjára kezelteik is, teljesen független az évenkénti adómegajánlástól s állami költségvetéstől, hogy tehát e hozzájárulási díjat saját jól felfogott érdekükben ez éven belül, a jövőben pedig mindig az esedékesseg idejéig (április 1-ig) fizessék be, mert ha kellő időben be nem fizetnék, ezáltal saját maguknak okozhatnak nemcsak anyagi, hanem erkölcsi kárt, mert ha a cseléd a hozzájárulási díj meg nem fizetése következtében a pénztártól baleseti segélyt nem kaphatott, tudja, hogy ez a gazdája mulasztásának volt következménye, ami pedig a gazdák és cselédek közötti viszony rovására esik.

Baja, 1906. január 10. tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedüs Aladár
polgármester.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-ellátó szernek bizonyult küszövgényél, csúsznál és meghűléseknél bedörzsölésként használandó.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üvege fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osumagolva. Ara üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerésztára
az „Arany oroslánhoz”, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi széküldés.

812/1905. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi kir. törvényszéknek 1905. évi 717/4. számú végzése következtében, Dr. **Sebestyén Samu** ügyvéd által képviselt **Eisner és Steinhardt** cég javára, **Berger Ignác** ellen 569 K 16 f. s jár. erejéig 1905. évi augusztus hó 13. án foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfooglalt és 618 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, 2 kocsi, 300 liter bor, 200 liter pálinka és egyéb ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósa 1905. évi V. 1059/1. számú végzése folytán 110 kor. 45 fill. tőkekötvetelés és eddig összesen 4 koronában bírónilag már megállapított költségek erejéig, Dávodon, alperes lakásán, **1906. évi január hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1906. évi január hó 9. napján.

Szegő József,
kir. bír. végrehajtó.

Meghívó

A „Bajai Takarékpénztárnak” 1906. évi február hó 5-én délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletvevtről.
2. A zárszámadások és mérleg beterjesztése és azoknak tárgyalása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatósági előterjesztések.
5. Három igazgatósági tag megválasztása.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag kiküldése.*)

Szutrély Lipót s. k.
vezérigazgató.

*) Kivonat az alapszabályokból. 12. §. A közgyűlésen részt vehet minden részvényes, ha a közgyűlés hírdetésait, illetve egybe hívását megelőző év december hó 31-ig az intézet részvénykönyvében saját nevére ártir részvényt nyel bir és azt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál tértívény mellett letéteményezi; ha ezt tenni elmulasztja, szavazati jogát a közgyűlésen nem gyakorolhatja. (5. §.)

Az aradi és eszanádi egyesült vasutak cementgyára Gurahoncon.

Szállit lassan vagy gyorsan kötő

PORTLAND-CEMENTET,

mely a Magyar Mérnök és Építészegylet által megszabott normáliákat **70—80%-al felülmulja**. Továbbá elad saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyolt cement- tetőcserépgyártó gépeket,

melyekkel **tetőcserép** szükségletét **fakereskedők, vállalkozók, gazdálkodók** házilag állíthatják elő. — A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságúak.

19732/1905. kig. szám.

Hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a városi hivatalos hirdetések közzétételével 1906. évi január 1-től június hó végéig a „Bajai Hírlap,” 1906. évi július 1-től december hó végéig a „Bajai Független Újság,” 1907. évi január 1-től június végéig a „Bajai Független Hírlap,” 1907. évi július hó 1-től december hó végéig a „Bajai Közlöny” kiadója és továbbá félevenként váltakozó sorrendben a következő helyi lap kiadója bízott meg.

Baja, 1905. évi december hó 23-án tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedűs Aladár
polgármester.

Aki kitűnő étvágyfokozó
asztali italt óhajt,

Aki gyenge, lábbadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg,

ne mulassza el saját érdekében
a kitűnő hatásának elismert

HERKULES

malata tápsör
különlegességét inni. Ö

Kellemes ízű, bármédig eláll,
nem romlik.

Kapható minden nagyobb
csemege-, fűszer-keres-
kedésben, kávéházban,
vendéglőben és a

Herkules Söröző

szétküldési telepén.

Budapest, VII., Bethlen-tér 321.

Telefon 63-67. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre próbaküldemény 6 palack (5 kg.)
postán utánvétellel.

Főraktár Baján:

DEUTSCH M. MÁTYÁS
cégnél.

523/1906. kig. sz.

Hirdetmény.

A városi bérház helyreállítása alkalmából ki-
került, jelenleg a Posta-utcában, illetve a Városháza
udvarán elhelyezett épületfa anyagok, légszecsúszók
folyó évi január hó 24-én délelőtt 10 órakor
a helyszínén elárvereztetni fognak.

Baja, 1906. január 19. én.

Weisz Nándor
tárácsnok.

MEGHIVÓ.

A „Bajavidéki Takarékpénztár Részvénytársaság“

1906. FEBRUÁR HÓ 4-ÉN DÉLELŐTT 10 ÓRAKOR

— BAJÁN, INTÉZETI SZÉKHÁZÁNAK —

— TANÁCSTERMÉBEN TARTANDÓ —

I.

RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE

a t. részvényes urak tisztelettel meghívottnak.

Napirend:

1. Jegyzőkönyvvezető kirendelése és 2 részvényes kiküldése a jegyző-
könyv hitelesítésére.
2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés a lefolyt csonka üzletéről.
3. Az 1905. évi zárszámadások előterjesztése.
4. Az igazgatóságnak kiegészítése céljából 1 igazgatósági tag választása.
5. A felügyelő-bizottság lemondása és 3 évre újbóli megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Kelt Baján, 1906. január hó 3-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

14. §. Szavazatképes részvényesnek csak azon részvényes tekintetik, kinek részvénye a közgyűlés tartását megelőzőleg 3 hónappal nevére átiratott s a rendes közgyűlést legalább 8 nappal megelőzőleg a társaság pénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

423/1905. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közírré teszi, hogy az árverést **Dr. Lemberger Armin** bajai ügyvéd által képviselt **Meer Jónás** szerlemlai lakos javára, **Kovács János (nős Balog Lidiával)** szerlemlai lakos ellen 58 kor. 32 fillér tőke, ennek 1904. évi szeptember 30-ától 6% kamatai, 18 kor. 30 fillér eddigi, 17 kor. 10 fillér ezuttal és a még felmerülő költségek kielégítése végett, a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíróház területén levő, a szerlemlai 820. számú betétben A. I. 1—5. sorsz. végrehajtást szenvedett nevében álló 282., 2007., 2572., 3173. és 3163. hrszámú ingatlanra 944 kor. kiküldési árban ezennel elrendeli és arra **Szerlemlai községházánál 1906. évi március hó 21. napjának délelőtt 10 óráját** kintűti, amidőn a fentebb körülírt ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezébe tegyék le.

A kir. tkvi hatóság Baja, 1906. január 12.

Major,
kir. járásbíró.

Minden könyvkereskedés útján kapható **dr. Müller** orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kintűtetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe!

Az elmúlt 3 évben egy jó tüzelő anyagot, a valódi

Porosz Briquettet

vezettem be s aki azt már használta, teljesen meg is van vele elégedve.

Most azonban tudomásomra jutott, hogy ezen **valódi porosz Briquettet** utánózták s ezen utánzat barna porszénből lesz készítve és nem porosz szénből, mely silányabb mint a **valódi porosz Briquett**, ezért a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom arra, hogy a **valódi porosz Briquett** egyik oldalán ezen négy betű **E. F. C. O.** van bepréselve, tehát csakis ez a **valódi**.

Ajánlom tehát mindenkinek, hogy egy próbarendeléssel meggyőződést szerezzen.

Tisztelettel

Kráhl Károly.